A. 1835. N. 151.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 15 December.

BERLYN, den 9den December.

Zijne Majesteit heeft aan Koning *Otto* van Griekenland de orde van den zwarten Adelaar verleend.

Het schijnt, dat het lang gekoesterde plan, om een gedenkteeken voor *Frederik den Groote* in deze hoofdstad op te rigten, eindelijk tot stand zal komen. Men verzekert, dat de keus van Z. M. den Koning zich heeft bepaald tot eene zuil overeenkomstig die van *Trajanus* en *Antonius* te Rome, waarop zullen voorkomen de hoofdtrekken der levensgeschiedenis van dezen onsterfelijken monarch, in basreliefs, die zich rondom de zuil zullen slingeren, op welker toppunt dan het standbeeld des grooten Konings te voet zal geplaatst worden. Misschien komt er dan nog wel later bij deszelfs beeld te paard, op eenigen afstand van de bedoelde zuil geplaatst. Dit zou voorzeker zijn de vervulling van eenen algemeenen wensch, daar het Pruisische volk zich den grooten Koning zoo gaarne als te paard zittende voorstelt.

ZWITSERLAND.

Op requisitie van het Zurichsche verhoorambt is de Duitsche vlugteling *Lysius* te Liestal in hechtenis genomen, hetwelk met eene verdenking in opzigt tot den moord, aan *Lessing* gepleegd, schijnt in verband te staan.

Volgens eene officiele kennisgeving van de Fransche overheden, wordt geen ingezeten van het kanton Bazel-landschap meer in Frankrijk toegelaten, en zijn er reeds werkelijk eenige afgewezen. Dit is een gevolg der handelwijs van de regering van Bazel-landschap ten aanzien van Fransche ingezetenen van de Joodsche godsdienst, die een koop-contract hadden aangegaan, hetwelk die regering niet geëerbiedigd heeft.

Zurich. De dagbladen deelen een ontwerp van wet mede, hetwelk gereed ligt, om het beheer der bezittingen van het stift Rheinau onder toezigt der regering te stellen.

PARIJS, den 11den December.

De Prinses *de Talleyrand* is gisteren in haar hôtel te Parijs overleden. Zij was vier en zeventig jaar oud. De Prinses was van Deensche afkomst.

— De huisvrouw van *Pepin*, een der medebeschuldigden van *Fieschi*, heeft, ter beveiliging van haar huwelijksgoed, scheiding van goederen bij de regtbank gevraagd en verkregen.

— Bij het hof der pairs is nu het proces tegen de April-beklaagden van St. Etienne, Grenoble, Arbois, Marseille en Besançon begonnen. Verscheidene hunner hebben weder het voorbeeld van anderen, om niet te spreken en niet te willen verdedigd worden, gevolgd. Vroeger werd hierover veel geschreven en gesproken; maar tegenwoordig let men er bijna niet meer op.

— De tijdingen, welke de dagbladen heden van het oorlogstooneel in Spanje mededeelen, luiden vrij gunstig voor de Christino's. De bende Navarezen van de Carlisten is uit Catalonie teruggetrokken, zoo het schijnt ten gevolge van gelduitdeelingen, op last van *Mina* gedaan. Ten gevolge hiervan moet de overgeblevene krijgsmagt der Carlisten in Catalonie zeer in het naauw gebragt zijn, zoodat zij zich bezwaarlijk zal kunnen staande houden. Verder zijn er geruchten, dat veertien bataljons Carlisten zich aan den generaal *Cordova* willen onderwerpen en dat met hen onderhandeld wordt.

— De jongste berigten uit Madrid melden, dat het adres in antwoord op de troonrede in de 2de kamer der cortes met eenige wijzigingen is aangenomen. Bij de beraadslagingen daarover hebben sommige leden zich over Frankrijk beklaagd, als hetwelk, volgens hen, de zaak der Koningin niet opregt ondersteunde; doch anderen hebben aangemerkt, dat, als het door Frankrijk afgestane vreemde legioen niet in Catalonie en Arragon was gekomen, de constitutionele zaak misschien wel verloren zou zijn. De minister *Mendibal* heeft aangemerkt, dat men het Fransche gouvernement niet verantwoordelijk moest stellen voor den weinigen ijver, door de Fransche overheden op de grenzen aan de dag gelegd, bij het weren van onderstand voor de muitelingen; dat de Fransche regering voor twee maanden de meest voldoende ophelderingen omtrent haar gedrag gegeven had.

— Van de Fransche legermagt in Afrika, welke naar Oran rukt, om *Abdel Kader* ten onder te brengen, zijn tijdingen tot den 26 November ontvangen, als wanneer zij nog eene dagreis van Oran verwijderd was. De hertog van Orleans bevond zich bij dezelve en was gezond. Alles liet zich gunstig aanzien.

— De jongste Amerikaansche bladen, welke hier te lande ontvangen zijn, behelzen weder onderscheidene artikels over het verschil tusschen Frankrijk en de Vereenigde-Staten. De bladen, die het bewind gewoonlijk verdedigen, zijn vrij scherp ten aanzien van Frankrijk, en hieruit leidt men af, dat de nieuwe boodschap van den president aan het congres ook niet vredelievend ten opzigte van Frankrijk zal wezen; maar hun toon is laatstelijk toch eenigzins gedaald en de oppositiebladen trekken geenszins eene lijn met hen, maar verklaren zich voor minnelijke schikkingen.

— Een artikel van de *Quotidienne* over de verspreide geruchten eener aanstaande ontruiming van Ancona, geeft den *Courier Français* aanleiding tot de volgende aanmerkingen:

« De bezetting van Ancona door Fransche regementen kan niet ophouden voor dat de Oostenrijkers hunne troepen uit Romanie hebben teruggetrokken, en in dat geval zelfs zou men nog eerst in aanmerking moeten nemen, of wij voortaan wel in staat zouden zijn, om door eene dergelijke onderneming eene tweede overweldiging van Italie te beletten of tegen te gaan. Toen de Engelschen in 1802, na beloofd te hebben het eiland Malta aan eene onzijdige mogendheid te zullen overgeven, liever den vrede verbraken dan van die positie af te zien, kon de eerste Consul, die toen meester van Opper Italie was, daarentegen de militaire posten van Tarente en Spezzia bezetten. Doch, indien men thans Ancona zonder genoegzaam onderpand verliet, zou men er niet gemakkelijk weder in kunnen komen. — Wij kunnen wel begrijpen, dat Oostenrijk op de ontruiming aandringt; want Ancona is niet alleen een voorpost van Frankrijk te midden van Italie, en een tegenwigt tegen den invloed van het Weener kabinet; maar ook de sleutel van de Adriatische Zee, waardoor men, bij eenen oorlog tusschen de Westelijke mogendheden en Rusland, de krijgslinie van Oostenrijk zou kunnen bedreigen en haar tot onzijdigheid noodzaken. Uit dit oogpunt beschouwd, is de bezetting van Ancona even gewigtig voor Engeland als voor Frankrijk; en in den onzekeren staat onzer betrekkingen met het Petersburger kabinet zou het niet raadzaam wezen, onze middelen van aanval of tegenweer te verminderen.

— Men is tegenwoordig bezig met het tot stand brengen van een plan van eenen ijzeren spoorweg tusschen Parijs en Brussel.

BRUSSEL, den 12den December.

In een gerezen geschil heeft de regtbank van eersten aanleg te Antwerpen beslist, dat de certificaten der Nederlandsche werkelijke schuld en kansbiljetten, hangende het tot stand brengen der traktaten van scheiding, niet als buitenlandsche, maar als nationale fondsen te beschouwen zijn.

's GRAVENHAGE, den 13den December.

Dezer dagen is aan de leden van de Tweede Kamer rondgedeeld de koninklijke boodschap, waarbij zijn ingezonden de twee ontwerpen van wet, nopens de ontginning en bebouwing van woeste gronden en daarbij gevoegde memorien tot toelichting. Bij de Koninklijke boodschap wordt gezegd, dat het Z. M. wenschelijk is voorgekomen, dat het stuk van wetgeving op gemeld onderwerp op eenen vasten voet moge worden gebragt; en dat Z. M. tevens begrepen heeft, dat de toekenning van tijdelijke vrijdommen of verminderingen van onderscheidene regtstreeksche belastingen, tot bereiking van dit aangelegen doel, aanmerkelijk zoude kunnen bijdragen.

Het eerste ontwerp houdt, onder anderen in, dat, behalve door vrijdom voor novale tienden en van grond- en andere lasten, mitsgaders afkoopbaarheid der tienden, aan bijzondere personen toebehoorende, door de ontginning van woeste en onbebouwde gronden de verbetering en uitbreiding van den landbouw nog verder zal aangemoedigd worden, zoo door eene gemakkelijke uitgifte van gronden, welke tot het domein van den staat behooren, als door verdeeling of verkoop der gemeente- of markgronden; dat voor woeste en onbebouwde gronden, bij de wet gehouden worden alle gronden welke tot nog toe niet ontgonnen zijn, daaronder begrepen de konijn- of gepopuleerde duinen, mitsgaders dezulke, die, hoezeer zij vroeger mogen bebouwd zijn geweest, echter gedurende de laatste tien jaren onbebouwd of ledig hebben gelegen; eindelijk, alle onverdeelde, ongecultiveerde velden en broeklanden; dat alle degenen, die verlangen mogten onbebouwde gronden, 's rijks domein toekomende, te ontginnen door dezelve te bezaaijen, te bepoten, of op eenige andere wijze te bebouwen, zich, ter bekoming van die gronden, aan den Koning zullen moeten wenden; dat bij aldien de verlangde gronden bij anderen in gebruik mogten zijn, de gebruikers vooraf in hun belang [illegible]

den gehoord, en aan dezelve, des verkiezende, bij gelijke voorwaarden, de voorkeur zal gegeven worden; dat de uitgifte der gronden geschieden zal of om niet, of tegen eene vaste geldsom, welke in eens of bij jaarlijksche termijnen zal betaald worden; dat alle uitgifte verbonden zal zijn aan de voorwaarde van bebouwing binnen eenen bepaalden tijd, te weten van 15 jaren voor 100 bunders en daarboven, van 10 voor 50—100 bunders, van 5 jaren voor 15—20 bunders en van 3 jaren voor minder dan 15 bunders, na verloop van welken tijd het onbebouwde gedeelte der uitgegeven gronden aan 's rijks domein zal terug keeren, met vrijheid om daarover ten behoeve van anderen te beschikken; alles in zoo verre, als door Z. M. aan de belanghebbenden, op hun verzoek, geene verlenging van den gestelden termijn mogt worden verleend; — en dat de novale tienden, aan eenige publieke administratie, van wat aard ook, of aan bijzondere personen toekomende, voor zoo ver die genoten zouden worden van gronden, welke nog nimmer zijn bebouwd geweest, of gedurende tien jaren onbebouwd hebben gelegen, voortaan zullen worden betaald met eene jaarlijksche grondrente, bij bunder te berekenen.

Volgens het tweede ontwerp, worden aan de eigenaars van woeste, onbebouwde gronden, welke tot derzelver ontginning of bebouwing overgaan, benevens aan diegenen, aan welke dergelijke gronden, onder voorwaarde van bebouwing binnen eenen bepaalden tijd, door den staat of door gemeenschappen mogten worden uitgegeven, of die dezelve, door verdeeling van gemeente-, of marken gronden, mogten verkrijgen en ter cultuur brengen, mits deswege vóór het ondernemen der ontginning, daar en zoodanig, als door den Koning zal worden voorgeschreven, behoorlijke aangifte doende, de verder in het ontwerp omschrevene voordeelen en vrijdommen toegezegd.

— Ten gevolge der bedenkingen, in de afdeelingen van de Tweede kamer der Staten-Generaal gemaakt tegen het ontwerp van wet, ter bevordering der belangen van den landbouw, zijn in dat ontwerp eenige veranderingen gebragt, waarvan de voornaamste zijn: dat in hetzelve thans eene bepaling is ingelascht, inhoudende dat van de opbrengsten der op de granen gezet zullende worden regten jaarlijks door 's Rijks kas aan die van het Amortisatie-Syndicaat zal worden te goed gedaan, in evenredigheid der opcenten, tot welker heffing die instelling, bij bijzondere wetten, geregtigd is of verder worden zal. Ten tweede is in de voordragt eene nieuwe bepaling gelascht, inhoudende dat wanneer de in entrepôt opgeslagene partij langer dan een jaar in dezelve verblijven, andermaal eene gelijke korting van één percent, die wegens het langer dan eene maand in entrepot blijven geschiedt, op de bij inslag bevonden hoeveelheid zal worden gegeven. Onder de steden, waar de middelprijs van de binnenlandsche granen, ter regeling van de hoegrootheid der regten op de vreemde granen zal worden bepaald, zijn nog begrepen geworden de steden Nijmegen, Delft, Gorinchem en Amersfoort; Hoorn is echter daarvan afgelaten.

— Men spreekt van een kabinet-schrijven in de zaak van den gewezen predikant *Scholte*, in antwoord op de verzoekschriften, welke deze predikant en zijne voorstanders aan den Koning zouden hebben gerigt, om bescherming van hunne eeredienst te vragen. In dat kabinet-schrijven zou het leedwezen van Z. M. worden te kennen gegeven, dat gemelde adressanten de gevestigde gereformeerde kerk zouden verlaten, hetgeen in de gevolgen nadeelig en tot oneenigheden leidende zou zijn, mitsgaders dat, voor zoo verre deze verzoekers mogten blijven bij hun ontwerp tot afscheiding, zij verpligt zouden wezen den aard en de inrigting van hunne eeredienst bloot te leggen, alvorens de hooge regering hun die bescherming kan verleenen, waarop gezindheden, die niet met de openbare orde en goede zeden in de maatschappij strijden, aanspraak hebben.

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Zitting van Vrijdag 11 December.

De vergadering wordt ten half elf ure, onder het voorzitterschap van den heer *Dijckmeester*, geopend. Er zijn 52 leden tegenwoordig. HH. Exc. de ministers van financien, van justitie, van buiten- en binnenlandsche zaken, benevens de secretaris van staat, zijn aanwezig.

De beraadslagingen over 's Rijks *begrootings-wetten van uitgaven en ontvangsten*, alsmede over het *ontwerp tot inkoop en aflossing van schuld voor 1836* worden geopend.

De heer *van Rappard* zal, om de voortdurende omstandigheden, waarin wij ons bevinden, voor de uitgaven stemmen, doch kan zijne goedkeuring niet aan de middelen verleenen. Hij heeft echter gewigtige bedenkingen ook tegen de uitgaven. Zoo beklaagt hij zich, dat daaronder niet alle rijks-uitgaven begrepen worden; en meent hij, dat de ongunstige toestand van 's lands financien krachtige maatregelen tot derzelver redding noodzakelijk maakt. Hij wenscht, dat de begrooting, overeenkomstig den wil der grondwet, in gewoon en buitengewoon worde gesplist. Hij verlangt, dat daarop de uitgaven voor vele rijks departementen en instellingen, welke daarop niet voorkomen, worden gebragt. Hij vreest, dat, niettegenstaande het hooge bedrag der uitgaven, alle de wezenlijke uitgaven door de afhangige begrooting niet zullen kunnen worden bestreden. Hij meent, dat de ondervinding geleerd heeft, dat de ontvangsten der laatste jaren aan derzelver raming niet hebben beantwoord; dat de middelen ook de uitgaven niet zullen dekken; dat op de begrooting voor onvoorziene rampspoeden niet gezorgd is; dat de regterlijke organisatie nog twee en een halve tonnen gouds in het vervolg van tijd meer, dan tegenwoordig, zal vereischen; dat de renten der staatsschuld jaarlijks vooreerst zullen stijgen; en dat dienvolgens krachtdadige middelen gebiedend worden gevorderd, ten einde onzen financielen toestand te verbeteren. Hij verwacht die herstelling niet van de herziening der grondwet, hoe noodzakelijk zij ook moge zijn; hij ziet dezelve even min te gemoet van het inkrimpen van karig bezoldigde ambtenaren; hij wil dezelve evenmin gevonden hebben, ten koste van het belang des vaderlands, van eene goede bedeeling des regts, van de behoorlijke uitoefening der godsdienst, van den bloei der kunsten en wetenschappen, noch ten koste van ons zeewezen. Maar hij meent, dat die herstelling moet voortvloeijen uit eene vermindering der renten van de staatschuld, uit eene vermindering der pensioenlijst, uit eene vermindering des legers, enz. Hij neemt de uitgaven dan ook alleen aan, in het vertrouwen der door de regering gedane toezeggingen; om de staatkundige omstandigheden, waarin wij ons voortdurend bevinden; en ten gevolge der overtuiging, die hij heeft, dat in 1836 de behoeften des Staats door geene mindere som, dan aangevraagd is, zullen kunnen worden bestreden. Wat de middelen echter aangaat, deze kan hij niet aannemen, omdat daarop voorkomt eene onzekere, niet verantwoorde uitkeering der geldmiddelen van de Overzeesche bezittingen, welke, zijns inziens, volkplantingen des rijks zijn, en waarvan alle de baten, zonder uitzondering, in 's lands kas moeten komen, evenzeer als Nederland, toen de Oost Indische bezittingen hulp vorderden, dezelve heeft bijgesprongen.

De heer *de Bordes* meent, in het wel begrepen belang des vaderlands, verpligt te zijn, voor de begrooting der uitgaven te stemmen. De afwijking van de grondwet, welke daarbij plaats heeft, is het gevolg der tijdsomstandigheden, die hij wenschte, dat reeds verbeterd waren. Hij bestrijdt het gevoelen der regering, dat vele uitgaven aan de beslissing der Staten Generaal niet onderworpen behoeven te worden.

De heer *van Nagell* vindt in de begrooting nog veel duisters, en had nog meerdere bezuinigingen verlangd. Hij voelt zich ook bezwaard, ten aanzien van de grondwettigheid der begrooting, en zal zeker niet voor die der middelen, zoo als die is liggende, kunnen stemmen.

De heer *van Dam* zal niet in bijzonderheden treden; maar dringt met klem het denkbeeld aan wegens de ongrondwettigheid der begrooting. Hij acht het echter van het hoogste belang, dat niet in het minste van de grondwet worde afgeweken, ook al worden de tijdsomstandigheden daartoe ten prikkel ingeroepen. Hij voor zich, ten minste, vindt geen regt, daartoe mede te werken. De grondwet, hoe ook door den Belgischen opstand vaneen gereten, verscheurd, en uit haar verband gerukt, hoe onvolmaakt misschien, naar des sprekers oordeel, is het laatste plegtanker der burgerlijke vrijheid, het hechtste bolwerk van het Vaderland.

De heer *Verweij-Mejan* beschouwt het gewigtig standpunt, waarop de Staten Generaal bij de overweging van de begrooting staan. Wanneer hij zich de vraag voorstelt, of hij de thans aanhangige voordragt zal aannemen of afstemmen, zoo komt bij hem een zelfstrijd op. Aan de eene zijde ziet hij, dat nog vele bezuinigingen konden gemaakt worden; dat meer de strikte letter der grondwet kon zijn nageleefd: aan den anderen kant vindt hij, dat werkelijk bezuinigingen zijn daargesteld; dat de tegenwoordige staatkundige omstandigheden geheel bijzonder, onvoorzien zijn. Hij zal, na rijp beraad, de goede hoedanigheden der begrooting over de lakenswaardige stellen, en indachtig zijn aan de leer der ouden, dat er een tijd kan wezen, dat het beeld der vrijheid moet omsluijerd worden. In eenige bijzonderheden tredende, dringt de redenaar op het noodzakelijke van bezuinigingen aan, vooral daar de armoede in ons Vaderland toenemende is, zoo zelfs, dat in hetzelve het getal armen, in evenredigheid, het grootste van eenig land in Europa is. Hij hoopt, dat de regering zich zal bevlijtigen voor het volgende jaar de begrooting tot kleiner bedrag voor te dragen, en zal voor de uitgaven stemmen. Nopens de middelen zal hij ophelderingen afwachten, alvorens zijne stem te bepalen.

De heer *Schimmelpenninck* brengt eene zeer uitgebreide rede tegen de begrooting uit. Hij erkent, dat in dezelve eenige bezuinigingen worden voorgesteld, doch vindt die ongenoegzaam, immers loopende over ondergeschikte posten; terwijl groote, afdoende bezuinigingen zijn nagelaten. Hij kan voorts niet billijken de vereeniging van gewoon en buitengewoon, inloopende tegen letter en geest der grondwet; dat de hoofdstukken niet afzonderlijk worden behandeld, zoo als in andere landen; dat vele takken van bestuur, als het departement van de jagt, de landsdrukkerij, de loterij, enz., niet op de begrooting voorkomen; dat nijverheid geen afzonderlijk departement uitmaakt; dat de middelen en uitgaven slechts in schijn sluiten (hetgeen de redenaar daaruit afleidt dat 3 millioen uit de Oost Indische bezittingen en 16 millioen aan opcenten worden ontvangen, waarop niet bestendig kan worden gerekend): dat ambtenaren van het algemeen bestuur, als van den waterstaat, het kadaster, enz., nog ten koste van gemeenten kunnen komen; dat de kosten van oorlog zoo hoog zijn opgevoerd, enz. Hij vindt zich om deze en meerdere redenen, in de ontvangen ume verpligting de stem van zijn geweten te volgen, om namelijk tegen de voordragt te stemmen.

De heer *op den Hooff* zegt, dat hij niet zou hebben geschroomd, om zijne toestemming aan de begrooting te geven, en alzoo ook aan het hoofdstuk voor het departement van oorlog, doch wel zonder gevolgtrekking voor de toekomst. Hij heeft, zegt hij, altijd gaarne het zijne toegebragt, om de overeenstemming tusschen regering en volk te bevorderen. Maar daar, waar het de eed geldt, die hij nog kortelings geleden op de grondwet heeft afgelegd, daar kan hij geene goedkeurende stem uitbrengen, als die eed daardoor moet worden overschreden. Hij eerbiedigt de wijze van zien van andersdenkenden; maar ter goeder trouw meent hij, dat de inwilliging der Staten Generaal op alle uitgaven, volgens de bepalingen der grondwet, gevorderd wordt. Intusschen heeft dit geen plaats, ja wordt door de regering erkend, dat er uitgaven buiten de begrooting, buiten toestemming der Staten-Generaal, plaats hebben. Geene buitengewone omstandigheden kunnen dit echter wettigen. De grondwet hangt van geene omstandigheden af.

De heer *Corver-Hooft* kan de begrooting van uitgaven niet aannemen, vermits hij niet overtuigd is van de grondwettigheid der voordragt. Na de behandeling derzelve in de afdeelingen heeft eene bijeenkomst der centrale afdeeling met den minister van finantien plaats gehad, welke mondelings openingen heeft gedaan, doch die de spreker meende dat moesten worden gedrukt, opdat zij autentiek blijken. De natie heeft regt die te kennen.

De heer *Kniphorst* bestrijdt mede de grondwettigheid der voordragt, naar aanleiding van het weglaten van vele posten op dezelve. Hij vindt het een dure pligt, op de Staten Generaal rustende, voor de handhaving der grondwet te waken, en daarvan in geenen deele af te wijken. Hij hoopt, dat de regering door zijne afwijzende stem van den gevaarlijken weg zal terugkomen, dien zij, zegt de spreker, heeft ingeslagen;

De heer *Warin* herinnert, dat hij voor den Belgischen opstand tot stelsel had, ligtelijk eene begrooting, wanneer die niet, naar zijne wijze van zien, strookte, te verwerpen, omdat het hem voorkwam, dat men in vredestijd de geldelijke aangelegenheden op een' zoo goed mogelijken voet moet brengen, ten einde, ingeval van nood, middelen te hebben om zich staande te houden. Na den genoemden opstand had hij echter de begrootingen steeds goedgekeurd daar hij toen tot stelsel had aangenomen dat men alles moest doen om zich staande te houden, dat het zwaarste het zwaarste moest wegen. Nu verloop van vijf jaren, nu de onzekere staat van zaken voortduurt, onze schulden oploopen, acht hij het pligt tot zijn vorig stelsel terug te keren, en met klem op eene gepaste regeling onzer finantien aan te dringen, ja; des noods, zoo als hij nu zal moeten doen, tegen eene begrooting stemmen.

De heer *van der Grondea*, vertrouwende op de toezeggingen der regering, in de antwoorden op de aanmerkingen der afdeelingen gedaan, zal voor de begrooting stemmen.

De heer *van Alphen* kan de begrooting der middelen niet goedkeuren, omdat hij die niet grondwettig vindt. Hij gelooft, dat ook strikte eerlijkheid in de voetgeving moet plaats hebben, vooral in eene Nederlandsche, want eerlijkheid en Nederlandsch zijn woord en van eenerlei beteekenis.

De heer *Luyben*, meent dat de eenstemmige aanneming der begrooting ten vorigen jare aan de algemeene hoop en verwachting geenszins heeft voldaan; dat in den loop des jaars het einde van het status quo niet is bereikt; dat er geene doeltreffende bezuinigingen zijn ingevoerd.

De heer *Asch van Wijck* stemt tegen de begrooting, indien er niet voldoende geantwoord wordt op eene der hoofdbedenkingen, heden gemaakt, dat, namelijk, vele uitgaven, welke door het rijk gedekt worden, niet in uitgaaf worden gebragt. Hij had gehoopt en gewenscht, de begrooting te kunnen aannemen, maar eene afwijking der grondwet kan en mag hij niet veroorloven.

Daarna worden de verdere beraadslagingen bepaald op morgen och tend ten tien ure.

Zitting van Zaturdag, 12 *December*.

In dezelve zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1836 voortgezet.

De heer *Hooft* vindt de begrooting gunstiger dan die voor het loopende jaar, en treft in dezelve, in plaats van verhooging, vermindering van belastingen aan. In de wetten zelve, over welk alleen zijne beslissing te loopen heeft, vindt hij geene overtreding der grondwet. Wat de bedenkingen uit art. 212 dezelve ontleend, volgens welke al de kosten voor de legers van het rijk uit 's lands kas worden voldaan, aanbelangt, meent hij, dat daaruit alleen af te leiden is, dat die kosten uit 's lands kas, en uit geene provinciale- of gemeente kassen zullen moeten worden voldaan.

De heer *Luzac* had in de eerste plaats verlangd, dat de regering zich aan hare toezegging, in Januarij 1831 gedaan, dat de grondwet naar de tijdsomstandigheden en de behoeften van ons land zou worden gewijzigd, zou hebben gehouden. Hij meent, dat men het geschikte oogenblik daartoe heeft laten voorbijgaan. Hij had de splitsing der begrooting in hoofdstukken gewenscht, en is van oordeel, dat de begrooting onvolledig is. Hij verlangt een breedvoeriger jaarlijksch verslag van den staat onzer geldmiddelen, ten einde elke uitgave te kunnen beoordeelen. Hij beschouwt inzonderheid de door de regering gegevene inlichtingen, betrekkelijk den staat der geldmiddelen der overzeesche bezittingen, niet voldoende. Hij beklaagt zich, dat de regering aan derzelver beloften, wegens eene jaarlijksche aflossing der 5 pCt. schuldbrieven, niet gestand blijft. Hij verlangt het drukken der pensioenlijsten, hetwelk niet zoo veel kosten zal als dat der menigvuldige titels van onze nieuwe nationale wetgeving. Hij stemt tegen het ontwerp van wet der uitgaven, doch kan zich wel vereenigen met dat der middelen, immers indien de uitgaven door de kamer worden goedgekeurd.

De heer *van Reenen*, zegt dat hij steeds een voorstander is van bezuinigingen, mits dat dezelve niet strijden met het voortdurend bestaan van vrijheid en onafhankelijkheid des rijks. Hij deelt niet in de meening van sommige leden, dat de grondwet moet worden herzien. Hij gelooft, dat daarvoor het oogenblik weinig gesschikt is, en dat eene herziening der grondwet ons tegenwoordig te ver zoude leiden. Hij vereenigt zich met de begrooting der uitgaven, doch heeft tegen de middelen veelvuldige bedenkingen.

De heer *van Sytsama* laat alle bijzonderheden der begrooting onaangeroerd Hij beoordeelt dezelve alleen uit het oogpunt harer grondwettigheid, acht haar strijdig met de grondwet en dienvolgens onaannemelijk. Volgens art. 121 dier grondwet mogen toch geene uitgaven plaats hebben, dan met inwilliging der Staten-Generaal. De regering heeft erkend, dat er uitgaven plaats vinden, welke niet worden ingewilligd, en dat dezelve door onbekende middelen worden verstrekt. Die middelen zouden tot ontlasting der natie hebben kunnen dienen. Hij houdt de controle der rekenkamer, waaraan deze niet ingewilligde uitgaven zijn onderworpen, voor onbeteekenend, wanneer die kamer uitgaven kan controleren, welke door de wetgevende magt niet zijn toegestaan. De behoeften voor het departement van oorlog, zijn onder anderen zes millioen hooger, dan daarvoor op de begrooting is toegestaan.

Hij ziet zich verpligt tegen de begrooting te stemmen, ten zij de Regering nog eene suppletoire begrooting voordrage, waarin de uitgaven, welke thans aan de beslissing der Staten-Generaal worden onttrokken, zouden voorkomen.

De heer *Frets* eerbiedigt het gevoelen van anderen, maar hij vindt zich gedwongen te betuigen, dat hij geenszins deelt in de bezwaren, welke hij niet karig tegen de voordragt van staatsbegrooting voor 1836 heeft hooren maken. Men heeft zich beklaagd over de vereeniging van de buitengewone en gewone begrooting; over de ongrondwettigheid hiervan; over de weglating van posten van uitgaaf van de begrooting. Die klagten spruiten uit naauwgezetheid van gemoed voort, doen zien dat, na de liefde tot God, den leden dezer kamer de liefde voor het vaderland in het harte klopt! Maar zijn ze gegrond? De spreker gelooft het niet. Hij vreest niet het te zeggen, al zou het eenigzins buiten de parlementaire vormen zijn: de koning heeft ook een geweten, heeft ook trouw aan de grondwet gezworen, en hij zal zich niet aan opzettelijke overtreding schuldig maken.

De overtreding heeft nu niet meer noch minder dan in vorige jaren, na den opstand van België, plaats gehad, want de zamensmelting van gewoon en buitengewoon dagteekent van na dien opstand; die zamensmelting, de weglating van sommige posten, vloeijen eenig en alleen voort uit de omstandigheden, die boven het bereik der menschelijke magt zijn.

Z. Ex. de *Minister van Finantien* geeft kennis, dat Z. Ex. de Minister van Binnenlandsche zaken, wegens ongesteldheid, de zitting niet kan bijwonen.

De heer *Tromp* had de begrooting moeten verwerpen, wanneer het daarin gevolgd stelsel, van eenige posten van staatsuitgaven weg te laten, als overeenkomstig de grondwet was voorgesteld; maar de regering verklaart zelve, dat dit alleen voortvloeit uit de tijdelijke, bijzondere omstandigheden Nu vindt hij ook geen bezwaar tot goedkeuring der voordragt, in de hoop dat de regering zich de wenken, in de tegenwoordige beraadslaging, en vroeger ook in de afdeelingen gegeven, voor de volgende begrootingen zal te nutte maken.

De heer *de Jonge* stelt zich de vraag voor: wat de tegenwoordige begrooting behelst? Zij is de begrooting van het vorige jaar met vermindering van lasten. De vorige begrooting is aangenomen, hij ziet dus eene reden te meer, om de tegenwoordige aan te nemen. Van waar echter de tegenspraak, die zij ondervindt? Die ontstaat uit het niet vermelden van inkomsten, voor oorlog bestemd, alsmede dat posten van uitgaaf niet daarop gebragt zijn. Maar wat het eeste betreft, dit is een gevolg van de tijdsomstandigheden; wat het tweede aangaat, verscheidene der bedoelde posten, zoo als b. v. de lands drukkerij, zijn, op verlangen der kamer zelve, van de begrooting afgelaten.

De heer *van Nes* kan niet toegeven, dat de omstandigheden mogen toelaten, hetzij dan meer of min, van de grondwet af te gaan. Hij heeft gisteren hooren zeggen, dat er in de oudheid tijden waren, waarin men het noodig keurde het standbeeld der vrijheid te omsluijeren. Maar hij acht die aanhaling der ouden niet geschikt. Want hoe vaak is het standbeeld der vrijheid onder den sluijer ter neer gehaald. Veel min moeten de Staten-Generaal aanzien, dat een sluijer over de geldelijke aangelegenheden der natie geworpen, en die natie omtrent hare duurste belangen geblinddoekt worde.

De heer *Donker Curtius* is allezins ten voordeele van de begrooting gestemd. Zij vermindert de lasten, voor zoo veel slechts mogelijk is. Men kan nog geene afdoende bezuinigingen verlangen. Daartoe moeten de buitengewone omstandigheden zijn opgehouden. De betaling der renten, ten beloope van 21 millioen, is een vast cijfer; zij duldt geene afschrijving, zonder gevaar van bankbreuk. De leger- en zeemagt eischen aanzienlijke sommen, buiten welke men nog niet kan, zonder de onafhankelijkheid, immers de veiligheid van den staat, in gevaar te brengen. Er zijn posten op de begrooting, zoo als b. v. voor de justitie, de gevangenissen en anderen, die erkend te laag gesteld zijn.

Uitgaven voor den waterstaat moeten in ons land, ter beschutting van den grond, plaats hebben. Dus zouden de inkrimpingen voor het oogenblik alleen kunnen vallen op kunsten en wetenschappen en eenige andere aangelegenheden. De verminderingen daarvoor zouden betrekkelijk van luttel belang zijn; zij zouden ook welligt onraadzaam wezen. Men moet, zegt de redenaar, afdoende bezuinigingen uitstellen tot tijd en wijle dat onze grondwet herzien wordt: dan zal ook ik behooren tot hen, die gepaste vereenvoudigingen verlangen. Nu, bij vooruitlooping, eene begrooting aftestemmen, acht hij niet staatkundig.

De heer *van Dam* zegt dat hij niet overtuigd is, dat zijne meening, omtrent de ongrondwettigheid der begrooting ongegrond is.

Z. E. *Minister van Finantien* merkt aan, dat de begrooting, in het algemeen, moet worden beschouwd uit het oogpunt der tijdsomstandigheden, welke de afwijking der stipte bepalingen van de grondwet hebben noodzakelijk gemaakt, en de Regering, zoo wel als de Staten-Generaal, daartoe hebben verpligt.

Het is toch geen gewone tijd, wanneer het grootste gedeelte des Rijks zich daarvan heeft afgescheiden, en in welken men verpligt is tot buitengewone oorlogs-kosten zijne toevlugt te nemen. Als een geluk mag worden aangemerkt het buitengewoon verschijnsel, hetwelk zich in onze dagen voordoet, dat namelijk de Oost-Indische bezittingen, welke sinds meer dan een en eene halve eeuw schier niets ten behoeve des Vaderlands hebben bijgebragt, als een balsem bij de rampen, welke wij hebben moeten verduren, de Regering in staat stellen, om vele noodwendige uitgaven, buiten bezwaar der schatpligtigen, te dekken. Bij het in het oog houden van die bedenking, gelooft de Minister, dat een ieder zal moeten toestemmen, dat de begrooting, in vergelijking met die van het loopende jaar, aanzienlijk is verminderd; vooral wanneer men bedenkt, dat daarop voorkomen aanzienlijke nieuwe renten der staatsschuld; dat van de middelen 4 tonnen gouds van de hoofdsom der grondbelasting worden afgelaten; en dat er nog eene ontlasting van 10 opcenten op het personeel wordt voorgesteld, zonder dat echter het totaal cijfer aanzienlijk is verhoogd; wat die ontlasting betreft, dezelve is regtvaardig en strookt met de beginselen van gelijke evenredigheid der belastingen. Die opcenten te verdeelen over meer andere middelen, zoude de geheele verligting onbeteekenend doen worden. Daar het personeel het meest over alle de standen verdeeld is, zoo is het geschikt geoordeeld, dat deze geheele ontlasting daarop worde gevonden. De Minister wederspreekt, dat de opbrengsten der belastingen niet aan derzelver ramingen beantwoorden. Hij heeft in tegendeel de verzekering, dat de ontvangsten de uitgaven over 1835 zullen bestrijden, en dat men, ten zij onvoorziene omstandigheden mogten plaats hebben, dat ook in 1836 kan verwachten. Hij acht het geven dezer verzekering noodzakelijk, omdat, wel is waar, de toekomst nog duister is, en het alzoo nog onbekend is, wat ons land in die toekomst mogt beschoren zijn; maar het er dan toch ook verre van af is, dat ons land naar een staats-bankroet zoude snellen; en dat veeleer is op te merken, dat het crediet van den staat zoo zeer is gevestigd, dat men hetzelve voor dat weinige andere volken

zou behoeven te ruilen. Voorts verklaart de Minister, dat het onmogelijk is, om ten aanzien der Oost Indische geldmiddelen meerdere inlichtingen te geven; dat het middel op de suiker nog wel niet aan deszelfs raming beantwoordt, maar in opbrengst vooruitgaat; dat, hoezeer de herziening van het muntwezen steeds een onderwerp van overweging blijft uitmaken, de onderzoekingen, welke daartoe strekken, nog tot geene bepaalde uitkomst hebben geleid; dat, wat het hoofdverschil betreft, hij de verzekering kan geven dat bij de opstelling van de antwoorden, waaruit men grond tot deze bezwaren heeft ontleend er geene vrage geweest is van, noch gedacht is aan kwetsing of handhaving van grondwettige beginselen, dat de handelwijze, welke de Regering zich heeft veroorloofd, het gevolg der omstandigheden is; dat alleen het belang des Vaderlands de Regering heeft doen handelen, gelijk zij gedaan heeft; dat op de volgende begrooting voor 1837 op dit onderwerp zal worden terug gekomen; dat alsdan de ware stand van zaken op de begrooting zal worden hersteld, en dat alleen staatkundige redenen derwijze hebben doen handelen; en dat de Regering, bij voorduring der tegenwoordige omstandigheden, in 1836 op de buitengewone behoeften zou terug komen.

De heer *van Asch van Wijck* merkt aan, dat de Minister wel toezeggingen gedaan heeft *voor het vervolg*, doch dat de ongrondwettige handelwijze voor 1836 geene verandering schijnt te ondergaan.

De heer *van Reenen* zegt, dat, daar hij de middelen niet kan aannemen, hij thans ook de uitgaven zal moeten verwerpen.

De beraadslagingen worden daarna gesloten. Het ontwerp van wet betrekkelijk de uitgaven voor 1836 wordt in omvrage gebragt en aangenomen met 38 tegen 15 stemmen

Tegen hebben gestemd, de heeren *Luyben, Kniphorst, van Nagell, Schimmelpenninck, van Nes, van Asch van Wyck, van Dam van Isselt, Sandberg, Warin, van Reenen, van Sytzama, Romme, Gockinga, Luzac* en *op den Hooff.*

Het ontwerp van wet, betrekkelijk de middelen tot bestrijding der staats uitgaven, wordt aangenomen, met 37 tegen 16 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren *Luyben, Kniphorst, Schimmelpenninck, van Nes, van Dam van Isselt, Sandberg, Warin, van Reenen, van Sytzama, Romme, Gockinga, van Rappard, van Meeuwen, Ingenhousz en van Alphen.*

Eindelijk wordt het ontwerp van wet, nopens de schuld, aangenomen met eenparigheid van stemmen.

Daarna wordt de vergadering gescheiden tot Dingsdag aanstaande, ten einde te beraadslagen over de ontwerpen van wet, tot wijziging van het wetboek van koophandel.

AMSTERDAM, den 13den December.

Beurs van den 12den December.

Er liepen te Parijs en Antwerpen verscheidene ongunstige tijdingen uit Madrid, doch blijkt geenszins de gegrondheid derzelve; niettemin hebben Spaansche fondsen op nieuw eenen kleinen achteruitgang geleden; over het algemeen waren de aftoeningen daarin, even als in alle andere schuldbrieven, vrij onbeduidend.

Effecten-Societeit van 13 December.

De nadeelige tijdingen, welke men gisteren als uit Madrid ontvangen verspreidde, hebben zich geenszins bevestigd; Spaansche schuldbrieven hadden, dien ten gevolge, een iets williger aazien, doch waren de omzettingen niet aanmerkelijk.

Onze Binnenlandsche insgelijks meer gezocht, doordien dezelve laatstleden Donderdag te Londen eene verhooging van omtrent $\frac{1}{2}$ pCt. ondervonden hebben. Alleen Portugesche Effekten waren dien dag te Londen in eene flaauwe houding, hetwelk aan geene politieke, maar aan eene finantiëele gebeurtenis te wijten is; er werden namenlijk wissels voor het Portugeesche Gouvernement, op bankiers huizen te Londen getrokken, geweigerd te betalen.

Fluctuatiën der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$; kansbiljetten $24\frac{3}{8}$, op tijd $24\frac{1}{2}$ *f.*

Spanje. Ardoins kleine 48, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{4}$; groote $47\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; Fransche uitgestelde 18 à $\frac{1}{8}$.

---

† † † De Notaris Mr. *JB. NYHOFF* zal, op Woensdagen den 23sten en 30sten dezer, 's namiddags ten 1 ure, bij *A. VAN DE WALL*, in *de Blaasbalk*, bij *de Ligtenbeek*, in het openbaar, op hoogen doen inzetten en finaal verkoopen:

1o. Een HUIS en ERVE, met ACHTERHUIS en STALLING, voorts TUIN en UITERWAARDS WEIDELAND, te zamen groot ongeveer 1 Bunder en 20 Roeden, bij de kerk te *Oosterbeek*; te aanvaarden 1o. Mei 1836.

2o. Een stuk UITERWAARDS-WEIDELAND, naast het voorgaande parceel, groot ongeveer 76 Roeden en 10 Ellen; te aanvaarden 22 Februarij 1836.

3o. Eene nog zeer goede SCHUUR, staande op het tweede parceel:

De massa der parceelen 1, 2 en 3.

4o. Een, in tabaks strooken liggend, stuk best BOUWLAND, het *Nijland*, gelegen in het dorp *Oosterbeek;* groot ongeveer $\frac{1}{2}$ Bunder, dadelijk na den toeslag te aanvaarden. Alle de voornoemde parcelen bij *H. O. VAN BEEK* in gebruik.

5o. Eene ZITPLAATS, in de Kerk te *Oosterbeek*, achter de Kostersbank, op den regter hoek.

Alles breeder bij billetten omschreven.

De aanwijzing geschiedt door *H. O. VAN BEEK* voornoemd; en informatien omtent de voorwaarden zijn te bekomen bij gemelden Notaris *JB. NYHOFF.*

Verkoop van opgaande Boomen.

Op Woensdag den 30sten December 1835, des morgens ten 10 ure, zullen in het Gemeentehuis te *Apeldoorn*, worden geveild verscheidene parceelen zware EIKEN en BEUKEN BOOMEN, geschikt tot allerlei soort van timmerhout; AKKERMAALSCH- of SCHAARHOUT en DENNEN; alles staande en gelegen in de Hoogzoerensche en Hoogbuurloosche bosschen, waarvan de veilkonditien ter visie liggen ten Kantore van den te *Apeldoorn* residerenden Notaris.

P. A. GARJEANNE EN ZOON,

te Utrecht,

Fabriekanten in *Doorniksche*, *Engelsche* en *Inlandsche* TAPIJTEN, CARPETTEN, LOOPERS, PASSEMENTEN voor Rijtuigen enz. hebben de eer zich in de goedgunstigheid der aanzienlijkste familien, en een ieder, aan te bevelen, ten opzigte van alles, hetwelk maar eenigzins zoude kunnen verlangd worden, niet alleen in deze soorten, maar ook tot dezulke werken met alle regt den naam van KUNST-TAPIJTEN waardig zijn, het zij met *Madaillon*, *Ornamenten en Versiersels*, *Allegorien*; *Naam Cijffers* of wel met *familie wapens van allerhanden aard*, vermenende ter bevestiging van hunne kunst talenten ten dezen opzigte genoeg te zijn mede te deelen, dat zij in der tijd voor de *Doorniksche Tapijt Fabriek* de vervaardigers zijn geweest van het prachtvolle Tapijt voor de Troonzaal van NAPOLEON waarin *la Triomphe des Madrid* was voorgesteld, als ook van het Tapijt van *Waterloo*, thans in het kabinet van Z. M. onzen Koning aanwezig, en waarvoor aan hen, bij de tentoonstelling te *Haarlem* in 1825, de Zilveren Medaille is toegekend geworden, terwijl met bijzonder dankbare erkentenis bij deze openlijk wordt melding gemaakt, dat door de grootmoedige ondersteuning van Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning, de genoemde fabriekanten in de aangename gelegenheid zijn gesteld geworden, hunne TAPIJT- en PASSEMENT-FABRIJK op eene belangrijke wijze uit te breiden, en alzoo meer en meer aan de behoefte en de toegenegenheid der Nederlandsche natie dienstbaar te kunnen doen zijn, en welke toegenegenheid zij steeds bij voortduring zich hopen waardig te maken.

De Heer *P. A. GARJEANNE* zal de eer hebben zich ter bespreking te *Arnhem* te bevinden op Dingsdag den 15den December 1835, in het *Hôtel des Pays Bas*, bij den Heer ROBERT.

Bovengenoemde zal zich ook bij alle de aanzienlijke familien op hunne landgoederen begeven, die hem met eenige commissie zouden gelieven te begunstigen, terwijl, ten aanzien der prijzen, dienaangaande geene verhooging zal berekend worden.

M. VAN BOEKEREN, te Groningen, heeft uitgegeven:

1812. Een Geschiedkundige Roman, door L. RELLSTAB. Uit het Hoogduitsch.

4 Deelen. 1834–35.

« Wij eindigen, met dezen Geschiedkundigen Roman, die ook als Gedenkstuk van een hoogst merkwaardig opmerking verdient, ten sterkste aan te bevelen. Zoo wel de lezing als de herlezing zal hen eene aangename en nuttige verpooging kunnen verschaffen, en het geloof aan eene alles besturende en regtvaardige Voorzienigheid in hunne harten bevestigen."

Letterk. Mag No. 5.

*** Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:

FRIESCHE VOLKS-ALMANAK,

VOOR HET JAAR 1836, MET TWEE PLAATJES EN EEN MUZIJKSTUKJE.

Dit Jaarboekje bevat, behalve den gewonen Kalender, tevens eene opgave der Kermissen, en der middelen van Vervoer in de Provincie *Friesland*, enz enz., voorts het volgende Mengelwerk: *Inleiding. Friesch Volkslied. Friesche Geschiedenis:* BAUCK HEMMEMA. *De Verrassing of de Belooning der Trouw.* EELCO LIAUCKAMA, legende. JONCKER ROORDA, romance (Friesche Tongval). *Friesche Dichters.* WILLEM VAN HAREN, met Portret. *Merkwaardige Gezegden van beroemde Friezen. Friesche Spreekwoorden en andere Bijdragen, in proza en poëzij, waaronder twee onuitgegevene Gedichten van den grooten* BORGER. De prijs is 75 Cent.

Tevens is van de pers gekomen en verzonden:

HISTORIE VAN DEN GRAAF VON LAUINGEN, EN DEN JOODSCHEN WANDELAAR. De prijs is 60 Centen.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem en Keulen.

Van *Arnhem* naar *Keulen:*

Woensdag den 16den, 23sten en 30sten December, s' morgens ten 6 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam:*

Zondag den, 20sten, en 27sten December 's morgens ten $9\frac{1}{2}$ ure.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.